

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresându-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă, P. O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

UNIREA TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA — 1 decembrie 1918 — 1 decembrie 1977 —

Sînt încă vii în inimile noastre evocările legate de împlinirea a o sută de ani de la proclamarea Independenței de stat a României. Sufletele ne sînt pline acum de bucuria altei aniversări: împlinirea a 59 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România. Două fapte mari în viața poporului nostru: independența și unirea, strîns legate una de alta, fapte care au străbătut ca un fir roșu întreaga istorie românească.

Pentru Independența noastră statală au luptat secole de-a rîndul fiii acestui neam, în frunte cu încercații lor cîrmuitori de altădată: Decebal, Gelu, Mircea cel Bătrîn, Ioan de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Mihai Viteazul, Tudor Vladimirescu. Prin lupta și jertfa lor și a sutelor de mii de eroi din Transilvania, Moldova, Crișana, Banat, Maramureș, Dobrogea, Muntenia și Oltenia, poporul nostru și-a putut păstra ființa națională, ca și pămîntul pe care-l stăpînește și-l muncește de milenii.

Și dacă prin vitregia vremurilor, pe pămîntul românesc s-au format trei „țări”, fiecare cîrmuită de voievodul ei, aceasta n-a însemnat că poporul și țara s-au împărțit. Nu, ele au rămas una, prin limba, credința, datinile și obiceiurile românilor de pretutindeni, care au rămas aceleași, constituind factori puternici de menținere a unității lor.

Carpații cei mîndri, cu piscuri înalte și codri de fag și stejar, cu pîrîuri bogate n-au despărțit pe frații de același sînge, ci dimpotrivă i-au unit. Prin trecătorile lor au străbătut atîția țărani, ciobani, negustori, oameni de carte, care duceau dintr-o parte în alta același grai, aceeași lege și același suflet românesc. Cine va putea spune numărul nesfîrșit al atîtor preoți și călugări, zugravii de icoane și de biserici, copiiști de manuscrise, meșteri tipografi, dascăli și ierarhi care treceau din Transilvania dincolo de Carpați, în plaiurile subcarpatine, în codrii Moldovei sau în cîmpurile Munteniei și Dobrogei. La rîndul lor, cîți munteni și moldoveni, cu aceleași alese îndeletniciri de cîte ori nu s-au așezat statornic sau vremelnice în „țările” carpatice: a Birsei, a Făgărașului, a Sibiului, a Hațegului, a Crișanei, a Maramureșului, pe „cîmpie” în Banat și în Crișana, întărind pe frații lor în credință și în nădejdea unui viitor mai bun, mai drept și mai luminos.

Dar cărțile, acele minunate cărți tipărite cu slove cirilice și în grai înmiresmat de cazanie, care se mai păstrează și azi în strănile bisericilor noastre, cîte nu ne-ar putea spune dacă ar avea glas? Prin predosloviile lor, vlădici împodobii cu știința de carte și credința dreaptă ca Varlaam al Moldovei, Simion Ștefan al Transilvaniei și Chesarie de la Rîmnic, au cuvîntat unui neam întreg că el este unul, că are aceeași lege ortodoxă și că vorbește aceeași limbă pe care am moștenit-o de la străbunii lor romani.

Dar nu numai prin prefețele, ci ele însele, cărțile au stat în slujba unității românești — Liturghierul lui Macarie, prima tipăritură de la noi (în 1508), a ajuns tocmai în Alun, în părțile Hunedoarei, Apostolul tipărit în Tîrgoviște în 1546, la Sibiul lîngă Sibiu, Cazania lui Varlaam în Maramureș, în Bihor și în Banat și pe tot cuprinsul Transilvaniei.

Oameni de toate stările sociale, de toate vîrstele, cu învățătură sau fără învățătură, acești „oameni ai pămîntului”, cum i-a numit marele cărturar Nicolae Iorga, ei ne-au unit neamul în trecut. Strădania lor, vrednică de prețuire stă la temelie luptei pe care au purtat-o alții, în 1859 și 1877, în 1916—18.

Alba Iulia, 1 Decembrie 1918 zi scrisă cu litere de aur în cartea neamului românesc, zi luminoasă

care a încununat vîrile de veacuri ale unui popor care a suferit în tăcere și cu demnitate, dar nu și-a plecat niciodată fruntea în fața altora. Ziua de 1 Decembrie 1918 sintetizează întreaga istorie a poporului român, toate strădaniile sale pentru unitate națională. Aceleași semnificații le are și Alba Iulia, cetatea primei uniri politice a românilor, săvîrșită de Mihai Viteazul, cetatea pămîntului lui Horea și Cloșca, orașul în care la

1 Decembrie 1918 din peste o sută de mii de piepturi răsuna biruința noastră asupra tuturor suferințelor trecute: „Trăiască România Mare!”

Lupta înaintașilor noștri din 1918 și trecutul îndepărtat s-a dezlănțuit în acel august fierbinte din anul 1944 și se desăvîrșește mereu, sub ochii noștri, prin munca unui întreg popor chemat la viață nouă, într-o țară liberă, independentă și suverană. Să ne bucurăm și să fim mîndri de aceste mari biruințe ale înaintașilor. Să le urmăm pilda luminoasă, de muncă, de jertfă și de iubire de pămîntul strămoșesc!

Pr. Mircea Păcurariu

Credința noastră

63. Biserica Ortodoxă Română

Fiecare popor își are Biserica sa. Chiar de la începuturile vieții creștine sînt amintite Bisericile autocefale (Biserica din Antiohia, Biserica din Roma, Biserica din Cipru ș. a.). La sinodul al 3-lea ecumenic se recunoaște autocefalia Bisericii din Cipru. Mai tîrziu se înmulțește numărul Bisericilor autocefale.

Creștinismul s-a răspîndit în Dacia, patria strămoșilor noștri, încă de la începuturile sale. El s-a infiltrat treptat atît prin soldații legiunilor romane, care s-au încreștinat, cît și prin legăturile comerciale rămase între imperiul roman și provincia Dacia după părăsirea ei de către Aurelian. După ce religia creștină devine religie de stat la anul 313, prin edictul din Milan dat de împăratul Constantin cel Mare, răspîndirea creștinismului se face mai intens și pătrunde în Dacia, cu care romanii aveau strînse legături. Astfel se poate spune că poporul român s-a încreștinat odată cu formarea sa. Aceasta ne-o dovedesc descoperirile arheologice, puținele documente ale vremii, dar mai ales bogata moștenire lingvistică de ordin religios, lăsată de romani. Nu a fost greu ca poporul născut din amestecul dacoroman să fie cîștigat pentru creștinism, deoarece dacii aveau un singur zeu (Zamolxis) și se credeau nemuritori, după mărturisirea istoricului antic Herodot. Istoria Bisericii Ortodoxe Române este în mai multe momente împletită cu istoria poporului român, lăsînd în urmă un îndelungat și zbuțuit trecut.

Prima episcopie atestată documentar pe teritoriul patriei noastre este episcopia Tomisului (Constanța). Primul episcop cunoscut a fost Efram, martirizat la anul 304, după care e amintit Evangelicus și Tit, care a fost martirizat. Mai tîrziu este amintit Vetrarion, care a apărut Ortodoxia împotriva arianismului susținut de împăratul Valens. Este amintit și episcopul Gherontie, ca participant la sinodul al 2-lea ecumenic, dat ca exemplu pentru credința sa ortodoxă. Pe la anul 392 se găsea episcop la Tomis Teotim I, despre care se crede că a propovăduit Evanghelia lui Hristos hunilor. El era un om învățat și a scris cîteva lucrări în limba greacă. A fost apărătorul Sf. Ioan Gură de Aur. Urmașul său, Timotei, a luat parte la lucrările sinodului al III-lea ecumenic de la Efes în anul 431. Este amintit și episcopul Ioan, care a combătut nestorianismul printr-o lucrare scrisă în limba latină. Tot în limba latină a prelucrat operele unor scriitori bisericești de limbă greacă. Urmașul său a fost episcopul Alexandru, care a participat la lucrările unui sinod din Constantinopol, unde a combătut erezia lui Eutihie. A semnat lucrările sinodului al IV-lea ecumenic de la Chalcedon din 451, care combătea aceeași erezie, deși nu participase la

lucrări. I-a urmat episcopul Teotim II, după care abia la o jumătate de secol este amintit un alt episcop de Tomis, Paternus, care semna ca „mitropolit al provinciei Sciția”. Ultimul episcop pomenit la Tomis a fost Valentinian în secolul VI, teolog învățat care a corespondat cu papa Vigilius al Romei în unele probleme teologice controversate. Potrivit știrilor pe care le avem, la Tomis era pomenită o arhiepiscopie autocefală.

Pe teritoriul Daciei, pe la sfîrșitul secolului IV au apărut goții, care erau federați ai imperiului roman și în stăpînirea cărora a rămas Dacia după părăsirea ei de către Aurelian. Goții au fost încreștinați de Ulfila. La sinodul I ecumenic este amintit episcopul Teofil al Goției. În concluzie, în perioada de formare a poporului român creștinismul a continuat să se răspîndească în Dacia, prinzînd rădăcini tot mai adînci. Dar despre o viață religioasă, despre o Biserică organizată nu se poate vorbi înainte de apariția primelor formațiuni statale românești.

În Transilvania la venirea ungarilor în Cîmpia Panonică, existau formațiuni statale românești bine încheiate: Voievodatele lui Menumorut în Țara Crișurilor, al lui Glad în Banat și al lui Gelu Românul, care avea cetatea pe Someș. Deși ungarii încep să se infiltreze în Cîmpia Panonică în secolul IX, ei încep cucerirea treptată a voievodatelor românești abia la sfîrșitul sec. XI. Astfel feudalii maghiari cuceresc treptat prin lupte grele voievodatele românești, cucerire care durează pînă la începutul sec. al XIII-lea, cînd aduc aici pe Cavalerii Teutoni.

Creștinismul de rit ortodox era răspîndit între românii din Transilvania. De exemplu, existența mănăstirii de la Morisena, care a fost cucerită de Ștefan cel Sfînt al Ungariei de la Ochtun, ducele din Banat. Chiar și ungarii au primit creștinismul de rit ortodox în secolul X, prin regele lor Ștefan, botezat de împăratul bizantin Constantin Porfirogenetul. Dar un nepot al acestuia, Ștefan cel Sfînt s-a botezat în ritul apusean, primind coroana de la Papa. Creștinismul de rit oriental a continuat să dăinuiască în Ungaria. În Transilvania creștinismul rămîne de rit oriental. Se pare că exista o Biserică organizată împotriva căreia se va îndrepta cu toată forța prozelitismul papal. Existența creștinismului de rit oriental în Transilvania este atestată și de scrisoarea papei Grigorie al IX-lea, către regele Ungariei Bela al IV-lea, care pomenește de niște „vlahi... ce țin de ritul grecilor”. Această scrisoare dovedește existența unei ierarhii bisericești la românii din părțile sud-estice ale Carpaților, de care țineau și „vlahii” amintiți de papa Grigorie al IX-lea.

(Continuare în pag. 2)

Despre conștiința noastră morală

În formarea noastră ca vrednici urmași ai Mîntuitorului Hristos, ca oameni de omenie, ca fii buni ai patriei, un rol de seamă îl ocupă conștiința noastră morală. Din acest motiv la biserică auzim adeseori zicîndu-ni-se: ascultați de glasul conștiinței.

Ce este conștiința? Potrivit învățaturii Bisericii noastre conștiința este un mare dar al lui Dumnezeu, sădit în adîncul ființei noastre, care are rolul de a ne fi călăuză sau normă lăuntrică după care trebuie să ne conducem în viața noastră potrivit legilor firești și voinței lui Dumnezeu. Conștiința e glasul lui Dumnezeu în ființa noastră, este judecătorul nemitarnic, care nu poate fi cumpărat cu nimic.

Sf. Ioan Gură de Aur zice că conștiința este judecătorul pus de Dumnezeu în sufletul nostru care priveghează neadormit. Tribunalul conștiinței rostește hotărîrea cea dreaptă. E glasul lui Dumnezeu care ne aduce aminte de faptele noastre cele mai ascunse. Frămîntat de glasul conștiinței, Cain care omorîse pe fratele său Abel, își socotea păcatul mai mare decît ar fi putut să-l rabde și să-l poarte. De aceea îi răspunde lui Dumnezeu care-l întreba de soarta fratelui său Abel: „De mă izgonești acum din pămîntul acesta, mă voi ascunde de la fața ta și voi fi zbuciumat și fugar pe pămînt și oricine mă va întîlni, mă va ucide“ (Facere 4, 14).

Glasul conștiinței din sufletul nostru ne arată dacă fapta pe care vrem s-o săvîrșim e bună sau rea; dacă e voită de Dumnezeu sau nu. La săvîrșirea oricărei fapte, conștiința îi cîntărește valoarea. Ea are și rolul de judecător căci după săvîrșirea faptei păcătoase, conștiința ne mustră pentru păcatul săvîrșit.

Noi credincioșii putem spune deci că conștiința este un dar pe care l-am primit de la Dumnezeu spre a fi o călăuză, o regulă, o normă în împlinirea legilor. În lucrarea ei, conștiința împlinește în noi slujbă dumnezeiască, punînd în fața noastră poruncile lui Dumnezeu cu îndemnul de a le împlini.

Conștiința este lumina aprinsă în sufletul omului și care rămîne mereu în suflet și al cărei glas nimenea nu-l poate stinge.

Considerînd conștiința ca un dar al lui Dumnezeu, ea e o binefacere. Prin ea se face începutul mîntuirii noastre și începutul întoarcerii noastre către Dumnezeu.

Avem nenumărate exemple din Sf. Scriptură care atestă că glasul conștiinței este un sprijin puternic spre mîntuire. Conștiința mustră pe cei dintîi oameni care au călcat porunca lui Dumnezeu (Facere 3, 10). Conștiința îl urmărește pe Cain care nu-și mai găsește liniștea, din pricina uciderii fratelui său Abel. Conștiința i-a oprit pe frații lui Iosif de a nu cădea în păcatul uciderii de frate. Conștiința s-a manifestat prin mustrarea făcută lui David de Dumnezeu prin profetul Natan. Lui Petru conștiința îi vorbește prin cîntatul cocoșului.

Glasul conștiinței luminează calea credinciosului și întoarce din fața altarului pe cel neîmpăcat cu fratele său. Conștiința alungă pe acuzatorul femeii păcătoase, face pe Pilat să mărturisească adevărul că Iisus Hristos este fără nici o vină.

Sf. Apostol Pavel scrie romanilor că păgînii care nu au nici o lege scrisă sau descoperită, au totuși legea lui Dumnezeu în inimile lor, mărturisindu-le despre ea conștiința. (Romani 2, 14—15).

În altă împrejurare, Sf. Pavel mărturisește că lauda noastră este mărturisirea conștiinței noastre (II Cor. 1, 12), iar pe evrei îi sfătuiește să se apropie de Dumnezeu cu o conștiință nepătată (Evrei 10, 22).

Marele scriitor bisericesc Origen numește conștiința „educatoarea și călăuză sufletului care îl oprește pe om de la rău și îl îndreaptă spre bine“.

Fericitul Augustin, vorbind despre conștiință, zice: „Poți fugi de toate dacă vrei; numai de conștiință nu“. Sf. Ioan Gură de Aur arată valoarea conștiinței, cînd zice: „Cînd Dumnezeu l-a făcut pe om, i-a sădit în suflet (conștiința), judecător drept al binelui și răului“.

Dacă sîntem creștini adevărați trebuie să ne ocupăm de cultivarea conștiinței noastre morale. Orice dar cu care ne-a înzestrat Dumnezeu trebuie cultivat. La fel și conștiința.

Între mijloacele de cultivare a conștiinței avem: citirea cuvîntului lui Dumnezeu, adică a Sf. Scrip-

Biserica Ortodoxă Română

(Urmare din pag. 1)

În Dobrogea, după amintirea ultimului episcop în sec. VI, nu mai avem alte documente scrise despre organizarea vieții religioase pînă în secolul XIII, cînd această provincie intră în stăpînirea împăraților bizantini. E amintită pentru prima dată în anul 1264 arhiepiscopia Vicinei, cu arhiepiscopii Luca, Teodor și Macarie. Ultimul mitropolit al Vicinei — amintit la anul 1359 — a fost Iachint, care la cererea Domnului muntean Nicolae Alexandru Basarab este mutat la Argeș.

Primele formațiuni statale de pe teritoriul Țării Românești sînt atestate în anul 1247 în Diploma Cavalerilor Ioaniți: Țara Severinului, cnezatul voievodului Litovoi pe Valea Jiului și în Țara Hașegului, cnezatul lui Ioan și al lui Farcaș în dreapta Oltului și Țara lui Seneslau în stînga Oltului.

În anul 1330 se întemeiază Țara Românească independentă, iar în anul 1359 Nicolae Alexandru Basarab înființează prima mitropolie sub oblăduirea Patriarhiei din Constantinopol. Documentul de înființare a mitropoliei ni s-a păstrat. O altă mitropolie atestată documentar este Mitropolia Severinului în anul 1370. Mitropolitul de la Severin iscălea: „Celalalt al Ungrovlahiei“. Nu stim cît a dăinuit această mitropolie, deoa-

rece după moartea lui Mircea cel Bătrîn (1418) Severinul a fost luat în stăpînire de către regii maghiari, cînd încetează și existența acestei mitropolii.

Moldova, întemeiată în anul 1359 ca stat independent, începe organizarea Bisericii Ortodoxe sub domnia lui Petru Mușat care a cerut mitropolitului Haliciului să-i hirotonească doi ierarhi, pe Iosif și pe Meletie. Aceasta a dat naștere unui conflict între Moldova și Patriarhul Antonie de Constantinopol, care a aruncat anatema asupra Moldovei și a celor doi ierarhi. Conflictul a durat pînă la anul 1391, cînd sinodul patriarhal a ridicat anatema la rugămintea lui Ștefan Mușat, domnul Moldovei. Conflictul dintre Patriarhia Constantinopolului și Moldova s-a stins abia sub domnia lui Alexandru cel Bun în anul 1401, cînd Iosif a fost recunoscut ca Mitropolit. Meletie probabil murise între timp, căci nu mai este amintit. Cu această ocazie a fost trimis în Moldova Grigorie Țamblac, un „vlah“ sud-dunărean, care a rămas pentru un timp la curtea lui Alexandru cel Bun.

† NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

Cronica și aspecte pastorale din activitatea Episcopiei de Alba Iulia

În ziua de 3 sept. a.c., P.S. Episcop Emilian a poposit pe meleagurile Tirnavei Mici pentru a vizita biserica de lemn din Subpădure, care e în perspectivă de strămutare în orașul Tirnăveni. A vizitat apoi parohiile Oarba de Mureș și Sf. Gheorghe, vizitînd bisericile și dînd îndrumări pentru buna îngrijire a bisericilor monumente.

A doua zi, 4 sept. 1977, a avut loc sfințirea bisericii din parohia Băla, protopopiatul Tg. Mureș. P.S. Episcop a fost întîmpinat de P.C. prot. David Lazăr, preoți și credincioși îmbrăcați în costume naționale în fața bisericii. După rînduială, s-a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă de către P.S. Episcop Emilian, înconjurat de un sobor de preoți. Aici a avut loc hirotonia întru preot a tînărului licențiat Dancu Aurel, pentru parohia Zlatna III, protopopiatul Alba Iulia, și întru diacon a candidatului Maier Teodor, absolvent al Seminarului teologic Curtea de Argeș. A predicat pr. Săndulescu I. de la parohia Band, despre Sf. Cruce. Pr. Alexandru Horga a prezentat darea de seamă a lucrărilor. La sfîrșit a vorbit P.S. Episcop Emilian, dînd îndrumări credincioșilor de a fi buni fii ai Bisericii și ai Patriei. Praznicul s-a încheiat cu acordarea distincției de sachelar preotului paroh, după care s-a dat o agapă de către consiliul parohial.

La data de 7 sept. a.c., P.S. Episcop Emilian a prezidat conferința de orientare, la protopopiatul Reghin.

La 8 sept. a.c., P.S. Sa a oficiat Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala episcopală din Alba Iulia, hirotonind întru preot pe diac. Teodor Maier și întru diacon pe Roșca Teodor.

P.S. Sa Episcopul Emilian a săvîrșit la biserica ortodoxă română din orașul Bălan Sf. Liturghie arhierescă. În ziua de 10 sept. a.c., în drum spre Bălan, s-a oprit în vizită de lucru la protopopiatul Tg. Mureș, la mănăstirea Toplița și apoi la biserica catedrală din Gheorgheni.

A doua zi, 11 sept. a.c., s-a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă de către P.S. Sa înconjurat de un sobor de preoți și de credincioși. S-a predicat de către preotul Ilarie Benchea, pr. Ioan Găban. P.S. Sa încheind cu un cuvînt bogat în povește și îndemnuri. Sărbătoarea s-a sfîrșit cu o agapă.

În ziua de 14 sept. 1977, Praznicul Înălțării Sf. Cruci, P.S. Sa a oficiat Sf. Liturghie în Catedrala episcopală, hirotonind întru preot pe diac. Dumitru Mierlușcă și diac. Ludușan I. După terminarea Sf. Liturghii s-au făcut vizitații canonice la bisericile parohiale Meteș și Poiana Ampoiului, și la biserica Zlatna I, după care s-a îndreptat spre protopopiatul Cîmpeni, unde a 2-a zi P.S. Sa a prezidat conferința de orientare.

În ziua de 17 sept. a.c., P.S. Sa din nou se afla în Munții Apuseni, de data aceasta în parohia Albac, unde s-a născut Horea. Aici a fost întîmpinat de preoți și credincioși. P.S. Sa a oficiat Vecernia și Litia, la sfîrșitul căreia a predicat Pr. Onețiu, preotul paroh Todea Sorin a făcut o prezentare a bisericii. În încheiere, P.S. Episcop Emilian a rostit un cuvînt de învățură, pornind de la cuvintele rugăciunii „Nădejdea mea este Tatăl“, sfîrșind cu îndemnul de a împodobi biserica cu o pictură în frescă, care să rămîna peste veacuri. Sărbătoarea s-a încheiat cu o agapă.

A 2-a zi, 18 sept. a.c., pe o ploaie măruntă de toamnă P.S. Sa a urcat spre Poiana Sohodol în inima Munților Apuseni, unde prin vrednicia credincioșilor și grija P.C. arhim. Dosoftei Moraru și a Pr. Trifan Mititeanu s-a împodobit biserica cu pictură în frescă, cu mobilier sculptat în lemn de stejar, catapeteasmă tradițională sculptată în stejar și vitralii, biserica fiind apreciată ca o adevărată operă de artă bisericescă.

turi și a Sf. Părinți, din care putem cunoaște voia Sa cea sfîntă.

Un alt mijloc pentru cultivarea conștiinței creștine este cercetarea sf. biserici, spovedania și împărțirea cu vrednicie, rugăciunea și împlinirea cu devotament a poruncilor. Atunci cînd conștiința noastră va fi trează, educată, curată, și viața noastră va fi senină și fericită.

Întîmpinat de P.C. prot. Benchea Gheorghe, de preoți și credincioși, P.S. Sa săvîrșește sfințirea bisericii și apoi Sf. Liturghie în cadrul căruia este hirotonit întru preot Ludușan I. și întru diac. Farcaș Alexandru. Pr. Goia Eugen din Sohodol a rostit un cuvînt despre preoție, iar Pr. Petru Pleșa a explicat importanța momentului și a slujirii preoțești la care sînt chemați cei hirotoniți. La sfîrșit pr. Trifan Mititeanu a făcut o scurtă dare de seamă asupra lucrărilor. P.S. Episcop Emilian a rostit un cuvînt de învățură despre luarea crucii și urmarea lui Hristos, învățură creștină. A încheiat cu îndemnuri ca și în viața socială să se arate harnici, slujind biserica și patria. A urmat apoi o agapă dată de membrii consiliului parohial și credincioși.

În ziua de 27 sept. a.c., P.S. Episcop Emilian a prezidat examenele de admitere la Seminarul din Cluj-Napoca a elevilor din Eparhie.

Itinerariul din această lună e o dovadă a dorinței de propășire a Eparhiei, de îndrumare a activității preoților pentru slujirea credinței, a binelui obște, contribuind astfel fiecare la prosperarea și înflorirea scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

Pr. Petru Pleșa
Prof. Ion Berciu

Prăznuirea Sf. Iosif cel Nou de la Partoș

Ca în fiecare an prăznuirea Sfîntului Iosif cel Nou de la Partoș a adunat în catedrala mitropolitană din Timișoara, care îi păstrează sfintele moaște, credincioși din localitate ca și din diverse parohii ale eparhiei.

În Duminica premergătoare sărbătorii, după vecernie, corul catedralei, condus de Aurel Ciobanu, a interpretat „Oratoriul Sfîntului Iosif cel Nou“ a compozitorului Filaret Barbu, prezentarea fiind făcută de P.C. părinte Victor Faur.

În preziua praznicului, racla cu moaștele Sfîntului a fost purtată de preoți în procesiune împrejurul bisericii, apoi a fost așezat în fața altarului, dinainte perindîndu-se credincioșii cinstitori ai Sfîntului Iosif cel Nou. A urmat privegherea cu litie la care a participat I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, cuvîntul de învățură fiind rostit de Prea Sfințitul Episcop-vicar Timotei Lugojanul.

În 15 septembrie — ziua praznicului — s-a oficiat sfînta liturghie arhierescă de către I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. A predicat Înalt Prea Sfinția Sa.

După masă a fost săvîrșit Acatistul Sf. Iosif cel Nou de la Partoș, în cadrul căruia a vorbit P.C. pr. Dimitrie Băloni, consilier eparhial, despre cît de „Minunat este Dumnezeu între Sfinții Lui“. Racla cu moaștele Sfîntului a fost apoi reazată la locul ei obișnuit din catedrala mitropolitană. „Recviem-ul“ închinat Sfîntului Iosif, o altă compoziție a maestrului Filaret Barbu, în interpretarea corului catedralei, a încheiat această zi de minunată trăire duhovnicească.

Nimic nu este în viața noastră mai de preț decît o conștiință curată, liniștită. Să ne împăcăm cu Dumnezeu, cu semenul nostru, cu noi înșine și conștiința ne va aduce cea mai bună răsplata, cea mai curată fericire aici pe pămînt, pregătindu-ne totodată calea și către viața veșnică.

Protos. Serafim Man.
M-reia Rohia

Preotul Stanciu Călbează și evenimentele din 1784

Între mulți preoți ortodocși care au ieșit din anonimat în timpul evenimentelor anului 1784 se află și acela din Albești, localitate din vecinătatea Sighișoarei. Istoricii (D. Prodan, C. Cîmpeanu și N. Edroiu) care au scos din arhive și au legat de firul zbuciumului național comportarea din acel an a preotului din Albești i-au dat acestuia nu mai puțin de trei nume: „Popa Stanciu“, „Popa Stan“ (cu cuvîntul „popa“ trecut în categoria substantivelor proprii) și „Popa Stanciu“. Cu toate acestea, numele preotului este altul. Căci, așa cum dovedește în mod indiscutabil conșcripția cu conținut bisericesc din 1805, neconsultată de acești istorici, numele corect și complet al preotului în discuție este Stanciu Călbează, preotit pentru comuna Ferihaz (Albești) la 1763, iar în timpul evenimentelor din 1784 era în al cincilea deceniu al vieții.

Puternicul curent popular de militarizare a sateilor din vara anului 1784, creat de vestea că țărani pot scăpa de tirania feudală și pot deveni stăpîni pe casa și pămîntul lor făcînd doar serviciu militar, a cuprins și Ferihazul. Însuflețiți de această veste, adusă de-o „cătană“, iobagii acestei localități au ajuns să aibă un singur gînd: plecarea la Bălgrad (Alba Iulia), în frunte cu preotul lor, să „se înscrie la cătane, să li se dea arme și să scape de iobăgie“, cum e „porunca împăratului“, spre „a nu rămîne iobagi în veac“. Sătenii i-au spus preotului Stanciu Călbează de mai multe ori hotărîrea lor nestrămătată, determinată și de tragismul vieții, ajunse pe mîinile grofului Paul Haller și ale slujbașilor săi, de la care primeau „bătăi“ pînă la „schilăvire“ și omor. Robii nemeșului amenințau cu pribegirea lor „la alte țări“ de nu-i va scoate „mila împăratului“ din starea faraonică.

Conștient că răspunde în fața autorităților civile și bisericești de comportarea parohienilor săi, preotul Călbează s-a străduit cîteva zile să-i convingă că e necesară așteptarea poruncii împărătești referitoare la militarizarea (căci pe vorbele unei cătane necunoscute nu se poate pune teme) sau, cel puțin, trimiterea unei delegații „la Sibiu la gubernie“ ori a unei „cărți pe poștă“, ca să se vadă dacă „așa e sau nu-i așa“, că nu cumva, în cazul că știrea aceasta e falsă, oamenii să meargă „cu cheltuială“ zadarnică pînă la Bălgrad și de deasupra, să-și facă „ură cu domni“. Dar sfaturile n-au putut înfrînge hotărîrea categorică a sătenilor iar preotul Călbează s-a decis să-și conducă parohienii la Bălgrad.

La Bălgrad au obținut înscrierea dorită, dar de iobăgie n-au scăpat, ca și iobagii celorlalte sate înscrise, căci întreaga conșcripție militară din 1784 a fost repede anulată, spunîndu-se că ea n-a fost făcută din porunca împăratului și a guvernului. Aparatul habsburgic însă n-a putut nimici și duhul răzvrătirii, în creștere și în Albești.

Încă pe la mijlocul lui noiembrie, iobagii de aici și din comuna învecinată Vînători (Hoșfalău) au trecut în mod fățiș de partea răscoalei conduse în munți de Horia. Ei erau susținuți în mod direct, poate chiar îndrumați, de preotul Călbează. Locuitorii acestor sate au hotărît să-și procure arme, să atace (în unire cu înrobiții din alte așezări) cetatea Sighișoarei, acum loc de refugiu și apărare a nobilimii maghiare și a patriatului săsesc, să trimită, cu bani adunați de preotul lor, o delegație în munți spre a se uni cu răsculații conduși de Horia.

Dar autoritățile au luat, tot mai intens, măsuri de apărare și înăbușire a răscoalei. Pentru a putea respinge atacul planuit de iobagi, primăria orașului Sighișoara a dispus ridicarea armelor de la maieri, a oprit vînzarea armelor pentru „plebe“, a chemat sub arme locuitorii orașului, a întărit porțile cetății și a apelat la sprijinul armatei. În Albești a fost trimis un detașament militar „spre a-i pedepsi pe iobagi“, iar la 25 decembrie a sosit în acest sat și vicecomitele Făgărașului, de care ținea administrativ Ferihazul, pentru începerea cercetărilor și prinderea ațîțătorilor la răscoală. A încercat ridicarea preotului Călbează, aflat ca principalul vinovat al răscoalei din Albești și satele învecinate. Cum casa acestuia era părăsită de întreaga familie s-a recurs la presiunea morală, la șantaj: au fost aduși și ținuți sub pază copiii preotului care erau elevi la școala primară. Au fost arestați preotul Călbează și numeroși săteni închiși în Făgăraș și, cum era obiceiul vremii, îndelung supuși chinurilor morale și fizice de către anchetatori. Preotul Călbează era învinuit și de cumpărarea de arme pe seama răsculaților. Este

Sărbătorirea împlinirii a trei decenii de la reînființarea Mitropoliei Banatului

Împlinindu-se 30 de ani de la restaurarea Mitropoliei Banatului, Consiliul Eparhial a stabilit ca acest eveniment important să fie sărbătorit după cuviință.

Astfel, Duminică, 23 octombrie a.c. în toate bisericile parohiale și mănăstirești, din Mitropolia Banatului, precum și la Seminarul teologic din Caransebeș au fost înălțate rugăciuni de mulțumire și s-a oficiat Te-Deum, slujitorii altarelor evidențind importanța momentului. La catedrala mitropolitană din Timișoara slujba a fost oficiată de I.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, P.S. Episcop Visarion al Aradului, P.S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul și P.S. Arhiepiscop-vicar Gherasim Hunedoreanul, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi. După otpust Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae a subliniat etapele și eforturile prin care a trecut Biserica Ortodoxă Română din Banat pînă la reorganizarea ei în forma actuală, contribuția deosebită adusă de clerici și mireni, dar mai ales condițiile noi create după 23 August 1944, în contextul cărora doleanțele înaintașilor și-au putut găsi întruparea. În alese și emoționante cuvinte s-a

adresat celor prezenți P.S. Episcop Visarion al Aradului, care a adus omagiul eparhioților săi. A urmat obișnuitul Te-Deum.

La reședința mitropolitană s-a desfășurat în continuare o recepție, la care au participat cei patru ierarhi, ceilalți sfințiți slujitori, ostenitori de la Centrul eparhial, invitați. Tuturor le-a vorbit Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae, mulțumindu-le pentru prezență și evocînd încă odată semnificația evenimentului sărbătorit.

În cadrul recepției s-a distribuit proaspăt ieșita carte de sub teacurile tipografiei mitropolitane: „Monografia Mitropoliei Banatului“, întocmită de cercetătorul I. D. Suciu, frescă documentată a trecutului de strădanie și jertfe pentru dobîndirea de către bănățeni a unei organizații bisericești proprii autonome.

Seara, în cadrul vecerniei, de față fiind I.P.S. Mitropolit Nicolae și P.S. Episcop-vicar Timotei, corul catedralei mitropolitane, condus de Aurel Ciobanu, a interpretat un mănunchi de imne și cîntări liturgice, a căror prezentare a fost făcută de P.C. cons. C. Comșulea.

Cincisprezece ani de arhierie...

În 9 septembrie 1977, Prea Sfințitul Episcop Dr. Visarion Aștileanu, Episcopul Aradului și Hunedorei, a împlinit 15 ani de cînd i s-a pus în mîină toiagul arhieriei, arhieria lui Hristos, zi festivă care s-a sărbătorit într-un cadru deosebit la Centrul eparhial din Arad, în prezența I.P.S. Mitropolit Dr. Nicolae Corneanu al Banatului, P.S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul, P.S. Arhiepiscop-vicar Gherasim Hunedoreanul, a protopopilor din eparhia Aradului, membrilor Cons. eparhial și a unora din Adunarea Eparhială, precum și a multor preoți invitați.

A participat de asemenea reprezentantul Departamentului Cultelor. Cu acest prilej s-a săvîrșit Sf. Liturghie în paraclisul episcopal de către P.S. Arhiepiscop-vicar Gherasim Hunedoreanul, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile au fost date de către preoții participanți.

În jețul arhieresc a luat loc sărbătoritul, P.S. Părinte Episcop Dr. Visarion Aștileanu.

La timpul potrivit din cadrul Sf. Liturghii a luat cuvîntul P.S. Episcop Visarion care a zăbovit cu deosebire asupra necesității ca preoții să-și îndeplinească cu dăruire îndatoririle duhovnicești și pastorale pe care le au, fiind în egală măsură și buni patrioți, după pilda Mîntuitorului Hristos și

a Sf. Apostoli, care și-au iubit patria pămîntească. „Dacă nu sîntem buni patrioți nu iubim nici Biserica Ortodoxă Română ai cărei fii sîntem“, a spus P.S. Sa subliniind totodată:

„Am hotărît ca la cei 15 ani de arhierie să acord 15 distincții la 15 preoți osîrduitori.“

A urmat hirotiesirea celor care au fost distinși. După otpust a vorbit P.S. Părinte arhiepiscop-vicar Gherasim Hunedoreanul, care a subliniat importanța evenimentului și a scos în lumină o parte din realizările P.S. Episcop Visarion.

Din partea celor distinși a vorbit P.C. cons. Simion Fărcaș.

S-a săvîrșit apoi îndătinatul Te-Deum de mulțumire lui Dumnezeu.

În sala mare a Centrului eparhial s-a oferit o agapă frățească tuturor celor care au participat la sf. slujbă, la care a luat cuvîntul I.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului.

I.P.S. Sa a felicitat pe P.S. Episcop Visarion în numele clerului și credincioșilor din Mitropolia Banatului, subliniind totodată strînsa colaborare dintre Arhiepiscopia Timișoarei și Episcopia Aradului. Exprimă de asemenea P.S. Episcop Visarion ani mulți de rodnică activitate.

Au mai luat cuvîntul: P.C. vicar L. Boldura, P.C. prot. Gh. Iacob, C. pr. T. Demian, C. pr. I. Stoica și deputatul eparhial, Dr. A. Botiș.

Tuturor a mulțumit P.S. Episcop Visarion. Întru mulți ani P.S. Părinte Episcop Visarion!

Prot. A. Petric

INFORMAȚII

● În 2 august 1977, prin participarea P.S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul, a fost inaugurat într-un cadru festiv sediul reînființatului protopopiat al Făgetului, jud. Timiș.

După slujba sfințirii apei și îndătinata binecuvîntare, Prea Sfinția Sa, din încredințarea I.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, a rostit un cuvînt ocazional, în care a subliniat importanța actului reînființării protopopiatului Făget și grija conducerii eparhiale pentru normala desfășurare a vieții bisericești din această parte a eparhiei.

● În ziua de 13 aug. a.c., seara, P.S. Episcop Emilian înconjurat de un sobor de preoți, a oficiat Vecernia în biserică din parohia Sintana de Mureș, localitate vestită prin urmele sale preistorice, cu care prilej P.S. Sa a rostit un cuvînt de învîțătură și a acordat distincția de iconom, pr. paroh.

● În ziua de 14 aug. a.c., P.S. Episcop Emilian al Alba Iuliei a sfințit biserică din parohia Șincai, satul natal al marelui cronicar, prilej cu care s-au hirotontit întru preot Porca Augustin pentru parohia Turdaș, protopopiatul Aiud, și Mihoc Viorel întru diacon. După amiază P.S. Sa și însoțitorii s-au oprit în parohia Gănești unde s-a pus piatra de temelie a unei case parohiale. A doua zi, 15 aug. a.c., P.S. Episcop Emilian a participat la hramul bisericii de la Simartinul de Cîmpie, unde a fost sfințit locașul — monument istoric — restaurat în cursul anului 1976. Aici a fost hirotontit întru preot Mihoc Viorel pe seama Catedralei episcopale și Balaș Ioan întru diacon. S-au împărțit celor dinainte rînduți ranguri și distincții, marea sărbătoare încheindu-se cu o agapă dată de consiliul parohial.

● În 16 august 1977, Centrul mitropolitan din Craiova a fost vizitat de P.S. Episcop auxiliar romano-catolic de la Alba Iulia, Dr. Jakob Antal, care a fost însoțit de directorul spiritual al Institutului teologic rom.-cat. Dr. Gurza Anaklit și pr. Szabó Alexandru de la parohia Zlatna.

Oaspeții au fost primiți de P.S. Episcop-vicar Nestor Severineanu, însoțit de P.C. cons. I. Brătan și C. pr. V. Preda, secretar eparhial.

S-a vizitat cu acest prilej Capela mitropolitană, Seminarul teologic și Mănăstirea Jițianu, oaspeților înmîinîndu-li-se la plecare lucrări tipărite în editura Mitropoliei Olteniei.

● Duminică, 14 august 1977, P.S. Episcop Vasile al Oradiei a săvîrșit Sf. Liturghie în parohia Ponoarele, prot. Beiuș, iar în 15 august 1977, de sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, a liturghisit la Sf. Mănăstire Izbuș, jud. Bihor, cu ocazia hramului bisericii mănăstirești.

Duminică, 21 august 1977, P.S. Sa a oficiat slujba de sfințire a bisericii noi din parohia Bezded, prot. Zalău, împodobită cu o frumoasă pictură în stil neobizantin.

Duminică, 28 august 1977, P.S. Sa a săvîrșit sfințirea bisericii din parohia Cheud, prot. Zalău, împodobită cu o frumoasă pictură. În după amiază aceleiași zile, a săvîrșit slujba vecerniei în biserică din parohia Zalnoc, prot. Zalău.

● În 29 august 1977, de sărbătoarea Tăierii capului Sf. Ioan Botezătorul, P.S. Episcop Vasile al Oradiei a oficiat Sf. Liturghie în biserică din parohia Bobota, prot. Șimleul Sil-

(Continuare în pag. a 4-a)

de presupus că „răufăcătorii“ au fost puși în libertate numai după condamnarea lui Horia și înmuierărea spaimei asupritorilor, deci numai în primăvara anului 1785, cu toate că organele comitatului Făgăraș au dezvelit în timpul cercetărilor adevărata cauză a răscoalei: comportarea despotică a grofului Haller și a slujbașilor săi.

Dramaticul și eroicul an 1784 a adus o schimbare în viața satului. Iobagilor le-a luminat drumul spre libertate, arătîndu-le că dezrobirea n-o pot aduce decît unirea și lupta tuturor înrobiților, iar grofului Haller și slujbașilor săi, le-a arătat că nu mai pot opri slăbirea raporturilor feudale.

Tulin Racotă

INFORMAȚII

(Urmare din pag. 3)

vaniei. La toate bisericile vizitate, P.S. Sa a rostit câte un ziditor cuvânt de învățătură.

● Duminică, 31 august 1977, P.S. Episcop Visarion al Aradului și Hunedoarei, împreună cu P.S. arhiereu-vicar Gherasim Hunedoreanul s-au deplasat în parohia Șag, prot. Arad, pentru a sfinți piatra de temelie la noua biserică parohială ce se află în construcție.

După oficierea slujbei, P.S. Episcop Visarion a adresat credincioșilor un ales cuvânt de îmbărbătare, de îndemn, ca toți să fie uniți în marea operă pe care doresc să o făurească, să fie fii buni ai Bisericii și cetățeni vrednici ai Patriei.

● La numai o săptămână după ce s-a inaugurat festiv biserica nou construită în filia Bencecul de Sus, inimosul preot Augustin Butaș și credincioșii săi au fost răsplătiți pentru lucrările de renovare și pictare a bisericii din parohia materă Bencecul de Jos, prin prezența I.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, venit să-i binecuvinteze și să le sfințească nou împodobitul locaș, Duminică, 4 septembrie 1977.

După slujba sfințirii bisericii s-a oficiat Sf. Liturghie arhierescă, în cadrul căreia, la momentele potrivite, Înalț Prea Sfinția Sa a hirotonit întru preot pe diaconul Petru Dorobanțu și întru diacon pe licențiatul în Teologie Ioan Postelnicu, ambii pe seama Catedralei mitropolitane din Timișoara.

Plecând de la pericopa evanghelică a zilei (Matei 22, 1—14), Înalț Prea Sfinția Sa a arătat că, asemenea nuntașilor din textul biblic, creștinii trebuie să se pregătească prin credință și fapte bune pentru mîntuire, străduindu-se a dobîndi „haina” potrivită, fără de care nu vor intra în împărăția lui Dumnezeu.

● Tot Duminică, 4 septembrie a.c., din încredințarea I.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, P.S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul a descins în parohia Remetea Luncă din protopopiatul Făget, pentru a binecuvînta biserica parohială căreia credincioșii din localitate și parohul lor i-au făcut reparații interioare și exterioare.

După slujba binecuvîntării, în biserica nou restaurată s-a săvîrșit Sf. Liturghie în cadrul căreia Prea Sfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură.

● Din încredințarea P.S. Episcop Visarion, Duminică, 4 septembrie 1977, P.S. arhiereu-vicar Gherasim Hunedoreanul a ținut biserica din parohia Sarmisegetuza, prot. Petroșani.

Locașul de închinăciune a fost construit încă din anul 1911 pe o colină, de unde ochii fiecăruia se pot sătura de minunata priveliște a fostei cetăți Ulpia Traiană-Sarmisegetuza.

La priceasnă a predicat P.C. prot. Iacob Gheorghe. La sfîrșitul Sf. Liturghii preotul paroh Bociat Ioan a făcut darea de seamă asupra stării parohiei, precum și asupra strădanilor depuse de enoriași pentru ducerea la bun sfîrșit a tuturor lucrărilor.

A răspuns Prea Sfinția Sa, apreciind jertfelnicia credincioșilor cît și dragostea de biserică pe care o au.

● Între 7—9 septembrie 1977, în localitatea Konolfingen de lângă Berna (Elveția) au avut loc lucrările subcomisiei „Orientul mijlociu”, cu tema: „Pace și destindere”, la care Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată de P.S. Episcop-vicar Epifanie Tomitanul al Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos.

În cuvîntul rostit cu acest prilej, P.S. Sa a arătat temeiurile scripturistice pentru apărarea păcii și înfăptuirea dreptății, poziția țării noastre în problemele Orientului mijlociu și contribuția Bisericii Ortodoxe Române la instaurarea unei păci trainice în lume.

● În 8 septembrie 1977, I.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, însoțit de P.C. părinte Ioan Popeti, secretar eparhial, a vizitat parohia Moșnița Veche din protopopiatul Timișoara.

Fiind praznicul Nașterii Maicii Domnului, Înalț Prea Sfinția Sa a asistat la slujba Sf. Liturghii în cadrul căreia preotul paroh Ioan Birlănescu a predicat, tilcuind pericopa evanghelică a Nașterii Maicii Domnului și importanța acesteia în economia mîntuirii credincioșilor.

După Liturghie Înalț Prea Sfințitul a adresat credincioșilor ziditoare învățături și îndemnuri.

● În 8 septembrie 1977, „Nașterea Maicii Domnului”, a fost prăznuit hramul mănăstirii Arad-Gai, cu care prilej P.S. Episcop Visarion al Aradului și P.S. arhiereu-vicar Gherasim Hunedoreanul, înconjuțați de un sobor de preoți și diaconi, au săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă.

La timpul potrivit a fost hirotonit întru preot diaconul Ștefoni Nicolae pe seama parohiei Clopotiva, din prot. Petroșani.

Predica zilei a fost rostită de P.C. părinte Teodor Roxin din R. P. Ungară.

La sfîrșit, P.S. Episcop Visarion a adresat celor prezenți un cuvânt de învățătură.

Cei care s-au pregătit din vreme prin primirea Tainei Pocăinței s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului.

În 13 septembrie a.c., ierarhii Episcopiei Aradului s-au deplasat la Mănăstirea Prislop din jud. Hunedoara, în vederea prăznuirii sărbătorii: „Înălțarea Sfintei Cruci.”

Prea Sfințitul ierarhi au fost așteptați cu multă căldură de soborul preoților și diaconilor, de cuvioasele maici în frunte cu maica stareță Apolinaria Drăghită și de credincioși din țara Hațegului.

Prăznuirea sărbătorii a început cu slujba privegherii care a fost oficiată de P.S. arhiereu-vicar Gherasim Hunedoreanul, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Prea Sfințitul Visarion a oficiat a doua zi Sf. Liturghie arhierescă, la care au fost hirotoniți doi candidați: diaconul Cornel Neamțiu pe seama parohiei Cuied, prot. Ineu, și Iosif Raț ca diacon pentru catedrala episcopală din Arad.

Predica zilei a fost rostită cu multă căldură de P.C. ierod. Teofil Părăianu de la Mănăstirea Brâncoveanu, Sîmbăta de Sus.

Cuvînt de învățătură a rostit P.S. Episcop Visarion. Credincioșii care au participat la serviciul religios s-au împărtășit cu Sf. Taine.

● În 8 septembrie 1977, de sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, P.S. Episcop Vasile al Oradiei a săvîrșit slujba de binecuvîntare a lucrărilor de restaurare a bisericii din parohia Bixad, prot. Satu Mare, împodobită cu foarte reușită pictură în frescă.

În cadrul Sf. Liturghii, a fost hirotonit ca preot tînărul Boloș Viorel pentru parohia Iojib, prot. Satu Mare, iar tînărul Șandor Ioan a fost hirotonit întru diacon.

Preotul paroh Ioan Babici a fost distins cu rangul de „iconom”.

Tot în 8 septembrie 1977, a oficiat slujba vecerniei în biserica din parohia Lechința, prot. Satu Mare, păstorită de preotul Ovidiu Bontos.

La fiecare slujbă, chiriarul a ținut câte un instructiv cuvînt de învățătură.

Duminică, 11 septembrie 1977, P.S. Sa a săvîrșit sfințirea bisericii din parohia Racșa, prot. Satu Mare, restaurată în ultimii ani sub păstoriarea preoților Vasile Corodan și actualului paroh Gabriel Moisi.

În cadrul Sf. Liturghii, a fost hirotonit ca preot tînărul Șandor Ioan, pentru parohia Sig, prot. Șimleul Silvaniei, și tînărul teolog Ungur Liviu, ca diacon.

Chiriarul a ținut și aici un cuvînt de învățătură.

Tot în 11 septembrie 1977, a oficiat slujba de punerea pietrei fundamentale a bisericii din parohia nou-înființată Poiana Codrului, prot. Satu Mare, avînd ca preot titular pe Vasile Borhidan.

Duminică, 18 septembrie 1977, P.S. Sa a săvîrșit sfințirea bisericii din filia Lompirt, aparținătoare de parohia Sărmășag, nou-înființată (1976), păstorită de tînărul preot Aurel Nechita.

● Credincioșii din parohia Someșuila, prot. Baia Mare, în frunte cu vrednicul lor păstor pr. Gheorghe Breazu, s-au străduit în ultimii cinci ani să înfrumusețeze biserica lor parohială, care necesita reparații capitale. Astfel, s-a zugrăvit exteriorul, s-a făcut un frumos pridvor la intrare, s-a împrejmuțat biserica cu gard de fier. Cînd toate au fost duse la bun sfîrșit, I.P.S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului a fixat praznicul binecuvîntării bisericii pe data de 2 octombrie 1977.

Cuvînt de bun venit a rostit P.C. prot. C. Pop (Baia Mare).

După slujba binecuvîntării bisericii a urmat Sf. Liturghie, răspunsurile fiind date de corul parohiei Ulmeni.

La sfîrșitul Sf. Liturghii a vorbit P.C. Breaz Gheorghe, parohul locului.

Cuvînt de învățătură a rostit apoi I.P.S. Arhiepiscop Teofil, îndemnînd credincioșii să crească în credința Bisericii noastre drept măritoare și în dragostea față de patria noastră pămîntească, patrie care ne cuprinde, ne ocrotește și ne hrănește pe toți.

● În 15 oct. 1977, I.P.S. Arhiepiscop Teofil a vizitat parohia ortodoxă ucrainiană Remeș, prot. Sighet, în fața bisericii fiind așteptat de un sobor de preoți în frunte cu P.C. prot. Mihai Oprișanu (Sighet), precum și de credincioși.

În cuvîntul de bun venit, P.C. prot. Mihai Oprișanu (Si-

ghet) a spus între altele: „Permiteți-mi I.P.S. Părinte ca în numele tuturor credincioșilor români și ucrainieni din protopopiat, al preoților și al meu personal, să vă întîmpinăm cu urarea „bine ați venit întru numele Domnului în Maramureșul voievodal”.

A urmat apoi slujba vecerniei în limba română și slavonă, iar răspunsurile au fost date de toți credincioșii. La sfîrșitul vecerniei I.P.S. Sa le-a vorbit credincioșilor în limba română, iar preotul Dutciuc Nicolae a tradus în limba ucraineană.

A doua zi, 16 octombrie 1977, I.P.S. Arhiepiscop Teofil a vizitat parohia Breb.

După îndătinatul cuvînt de bun venit, rostit de P.C. Pr. M. Oprișan, a început Sf. Liturghie arhierescă la sfîrșitul căreia C. pr. Antal Mircea a mulțumit I.P.S. Sale pentru osteneala care a făcut-o de a săvîrși Sf. Liturghie în parohia Breb, îndeplinind astfel dorința credincioșilor săi.

● Miercuri, 26 octombrie a.c., Sf. Dumitru, I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a făcut o vizită canonică în parohia Vama Buzăului, prot. Brașov, cu care prilej a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă cu participarea credincioșilor din această frunțată parohie de munte. Răspunsurile au fost date de un cor restrîns al studenților teologi.

La momentele potrivite au fost hirotoniți: C. diacon C. Manea întru preot pentru parohia Noul Săsesc, prot. Mediaș, și întru diacon tînărul teolog N. Floroiu.

La priceasnă a predicat P.C. prof. M. Șesan.

Pentru activitatea depusă pe tărîm gospodăresc și pastoral-duhovnicesc, C. preoți parohi: I. Butufei și M. Modroiu au fost distinși și hirotesici sachelari.

O prezentare a parohiei a făcut C. pr. I. Butufei, vorbind totodată P.C. vicar arhim. V. Cornilă.

În cuvîntarea rostită, I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a vorbit despre Sf. Taină a Preoției, despre viața creștinului în familie și societate, dînd ziditoare îndemnuri de trăire creștinească și patriotică.

● Duminică, 30 octombrie 1977, I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a săvîrșit sfințirea bisericii din filia Lupșa, prot. Rupea, biserică nou-construită.

După slujba sfințirii s-a săvîrșit Sf. Liturghie, răspunsurile fiind date de corul restrîns al studenților teologi.

La priceasnă a predicat P.C. cons. M. Rusu.

C. diacon N. Floroiu a fost hirotonit preot pentru parohia Hăghig, prot. Sf. Gheorghe, și diacon tînărul teolog I. Dincă.

O prezentare a lucrărilor a făcut C. pr. V. Boțoman, distins cu rangul de iconom stavrofor.

Un ziditor cuvînt de învățătură a rostit apoi I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, insistînd cu deosebire asupra dragostei față de Biserica străbună și Patrie, precum și asupra binefacerilor păcii.

Seara s-a săvîrșit slujba vecerniei la parohia Cuculata, cu care prilej a predicat P.C. vicar V. Cornilă.

Comunități ortodoxe române peste hotare

Parohia ortodoxă română „Sf. Nicolae” din Offenbach (R.F.G)

În orașul Offenbach din R. F. Germania și în împrejurimi trăiesc peste 5.000 români, între care mulți credincioși ortodocși.

În toamna anului 1975, aceștia au alcătuit un Comitet de inițiativă, care a cerut Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române trimiterea unui preot din țară. Biserica Ortodoxă Română a răspuns pozitiv cererii credincioșilor români din Offenbach, trimițîndu-le ca preot pe pr. Tudor Alexandru, doctorand în Teologie, aflat la studii la Heidelberg, cu o bursă oferită de „Das Diakonische Werk” din Stuttgart.

Parohia ortodoxă română din Offenbach a luat ființă oficial la 7 decembrie 1975, cînd a avut loc Adunarea generală a românilor ortodocși din această localitate. Prima slujbă în limba română s-a ținut la 18 ianuarie 1976, în capela Castelului Isonburg, pusă la dispoziția parohiei de Biserica Evanghelică din Offenbach.

În luna august 1976, pr. Tudor Alexandru a fost numit paroh al parohiei ortodoxe române „Sf. Nicolae” din Offenbach.

Pentru amenajarea bisericii în stil ortodox, Patriarhia Română a trimis în luna septembrie 1976 o catapeteasmă executată în atelierele de la Mănăstirea Plumbuita din București. De asemenea, a trimis icoanele și obiectele de cult necesare acestei biserici.

Centrul arhiepiscopesc din Sibiu a trimis pentru trebuințele acestei parohii o seamă de cărți de cult și de zidire ortodoxă și românească.

La 14 noiembrie 1976, P.S. Episcop Lucian Făgărășanul, vicarul Arhiepiscopiei ortodoxe române pentru Europa Centrală și Occidentală și P.S. Adrian Botoșaneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, împreună cu preoții ortodocși români din R. F. Germania, au oficiat slujba solemnă de sfințire a bisericii ortodoxe române din Offenbach, în prezența unui mare număr de credincioși din Offenbach, Frankfurt și din alte orașe din R. F. Germania. Evenimentul a fost semnalat și de presa locală.

Cu această ocazie a luat ființă la Offenbach Asociația „Româno-Germană”, avînd ca scop promovarea de relații culturale, bisericesti între cele

doă naționalități și între parohia ortodoxă și celelalte confesiuni creștine din Offenbach.

Patriarhia Română se îngrijește ca și această parohie să primească mobilier, calendare, cărți de cult, artizanat etc.

Dr. Cezar Vasiliu

Doamne, Iisuse Hristoase *

- Doamne, Iisuse Hristoase,
Tu ne ești zori prea frumoase,
Tu ești raza cea curată
Și lumina-devărată.
- Dumnezeu fiind din fire
Ai luat chip de omenire
Și te-ai dat la răstignire
Pentru-a noastră mîntuire.
- O, Iisuse, nume dulce,
Ne-ai scăpat prin Sfînta Cruce,
Din osînda strămoșească
Și din mina diavolească.

* Colindă din părțile Brașovului, armonizată de Gh. Dima

Bună veste *

- Bună veste, gazdă-n casă,
Domnului, Domn din ceruri,
Bună veste, gazdă-n casă:
  - Că în seara lui Crăciun,
Domnului, Domn din ceruri,
S-a născut Domn prea bun.
  - Domn prea bun Iisus Hristos,
Domnului, Domn din ceruri,
Tuturora spre folos.
- *
Noi umblăm și colindăm
Domnului, Domn din ceruri,
Veste bună să vă dăm,
Domnului, Domn din ceruri.

* Colindă din părțile Sibiului, armonizată de P. Gherman